

Jā, viņa ir dzimusi skolotāja. Sādus vārdus nenākas lietot bieži, bet, runājot par A. Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas skolotāju Mirdzu Lībieti, tie nav komplimentārs reveranss, tā ir pārliedzība. Varbūt vēlšanās kļūt par skolotāju nostiprinājās bērnu dienās ģimenē daudzo māsu siltajā pulciņā. Gādāt par otru, prast bez sūruma sirdī dažkārt atteikties, dažkārt būt balstam. Lai nu kā, bet pienākuma apziņa Mirdzai izveidojās jau agrā bērnībā. Grūti solot pa dzīves sarežģīto taku bez šīs apziņas spēka. Katrs darbs jāpadarā pēc iespējas labāk, neko neatstājot pusceļā.

Tālu gadu putekli sen pārklājuši iemītos solus takās uz pirmo «gaismas pili» — Rencēnu pamatskolu. Vēlāk, kad bija pabeigts Cēsu skolotāju institūts, apdāvināto audzēkni lūdza palikt strādāt institūtā par literatūras kabineta vadītāju un literatūras skolotāju III un IV kursā. Parāli darbam 1953. gadā tika pabeigts Latvijas Valsts Pedagoģiskais institūts. Un atkal — pēdējais palikt turpat darbā. Tur sko-

lotāja nostrādāja līdz institūta likvidēšanai 1955. gadā. Pēc pāris Cēsu sanatorijas meža skolai atdotajiem gadiem 20 gadi pavadīti Cēsu 1. vidusskolā. M. Lībiete blakus latviešu valodai un literatūrai mācīja arī pedagoģiju, psiholoģiju, estētiku, vadīja skolas literāro žurnālu «Jaunais literāts», bija preses sektora konsultante, Zinību biedrības lektore.

No 1972. gada skolotāja saistīta ar Cēsu topošajiem mūzikiem. Arī šeit roku rokā iet latviešu valoda un literatūra ar psiholoģijas un estētikas stundām. Viņas vadītais skolas literārais žurnāls «Kamertonis» republikas sacensībā ieguva 3. vietu. Ar skolotājas gādību mūzikas vidusskolas dzīve tiek atspoguļota arī rajona laikrakstā. Skolotāja nemītīgi rosina skolēnus attīstīt literārās dotības, un rezultātā tapuši saistoši raksti arī republikas presē. Lai nemītīgi paplašinātu redzes apvārsni, audzēkņi bieži tiek vesti uz Rīgu un citur, kur izstādes, koncerti, izrādes dod bagātu vielu pārdomām. Tāpat skolotāja audzēkņiem bieži sagādā

Viņa ir dzimusi...

iespējas tikties ar rakstniekiem un citiem radošajiem darbiniekiem. Vienmēr skolēnos rosināta zinātkāre. Pašas interešu daudzpusība stiprina galveno — nemītīgi veidot sevi un aprūpē nodotos par personībām. Viņa ar gandrīz 35 gadu praksi joprojām brauc gan uz latviešu valodas kursiem, gan lekcijām Jaunat-

nes teātrī. Mirdzas Lībietes bijušie audzēkņi ar siltumu atceras skolotājas devumu.

— Skolotājas Lībietes stundas — literatūra, psiholoģija, estētika, — vienmēr bija saprotamas, interesantas, papildinātas ar daudziem piemēriem, — tā ina.

— Viņai bija ļoti dziļas zināšanas literatūrā. Pret

mums vienmēr sirsnīga, pretimnākoša, nevis burta kalps. Rosināja mūs vingrināt roku rakstniecībā, ko daudzi arī dara, — saka Andra.

— Skolotāja uzklaušija katru audzēkņa domas, un radās pārliedzība, ka ar tām rēķinās, ka viņa ciena katru uzskatu. Tas laikam īpašs talants — saprast otru. Ja arī kādam domas virzījās aplam, skolotāja tās izanalizēja, un teicējs savu kļūdu saprata. Viņa katrā skolēnā mēģināja saskatīt ko labu, — vērtē Patrīcija.

Ja kādam «maksimālistam» nebija pa prātam skolotājas prasīgums, tāds vēlāk to rūgti nožēloja.

Mirdza Lībiete ir skolotāja, no kuras varētu mācīties katrs jaunais speciālists. Un labi, ka jaunākais dēls Valdis iet mātes pēdās. Arī viņam, vienu gadu Rīgā skolā nostrādājušam, bērni, kā saka, līpa klāt. Tagad pēc Tbilisi augstskolā pavadītajiem diviem gadiem, kur viņš apguva gruzīņu valodu, Valdis turpina mācības mūsu universitātē.

Par savu pašizliedzīgo darbu skolotāja saņēmusi daudz atzinību, goda rakstu. Bet ko saka kolēģi? Plūst raksturojumu gūzma. Tā viņi cits caur citu: «Viņa nekad nečikst, nesaka, ka grūti.» «Mirdza ir ļoti stiprs cilvēks — iztur visas dzīves grūtības. Bet vai to intensīvi strādājošam ģimenes cilvēkam ir maz?» «Cik skaisti viņa noorganizē visas mūsu saiešanas!» «Un viņas referāti, kaut vai

pēdējie — par Krišjāni Baronu un Vili Lāci!» «Ja viņa neprastu noorganizēt, mēs ne pusi no izrādēm nebūtu Rīgā redzējuši.» «Viņai lieliska atmiņa, tik daudz dzejas zina no galvas.» «Viņā ir harmonija, līdzsvars. Mūsu darbā to nav tik viegli saglabāt.» «Bet Mirdza taču brīnišķīga kulināre (diezgan esam nobaudījuši!) un rokdarliniece — auž, ada. Jā, viņa ir daiļamata meistare.» «Viņai ir tik skaisti kopts dārzs, un tādi burvīgi krokusiņi tur aug.» «Ja to visu var pagūt, tad jau katru dienas minūti ir iedalīta.»

«Par tādu vīramāti mani daudzi varētu apskaust,» saka vedeklas Aiva un Nīna. Un mazajam Agrītim oma ir bezgala mīļa.

Un tā mēs cilvēka mūžu lasām kā grāmatu, kurā teikumos pieturas zīmes saliktas pareizi. Pašlaik esam pusē. Daudz atmiņu esam pasmēluši. Nezinām, ko dos nākošās lappuses, tomēr esam pārliedzināti, ka tās būs saistošas, vērtīgas, krāsainas.

T. Šverste

Attēlā: M. Lībiete talkas dienā kolhozā «Zelta druva».

I. Liepnieces foto

Padomju Druva

3. lappuse

Sestdien,
1984. gada 6. oktobrī

Īstenot Likteni

“Īstenot savu Likteni ir cilvēka vienīgais patiesais uzdevums. Tikai iespēja īstenot savu sapni dara dzīvi interesantu.”

(Paulu Koelju,
“Alķīmiķis”)

Bagāti un interesanti rit Mirdzas Lībietes mūža gadi Cēsīs. Te viņa īsteno savu Likteni no 1946. gada rudens, kad atbrauca no Rencēniem uz Cēsu skolotāju institūtu, lai kļūtu par skolotāju. Cēsīs pedagoga darbā nostrādāti 47 gadi, visilgāk Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolā un Cēsu 1. vidusskolā. Ja skolotājs strādā vienā skolā ilgu gadus, tad iznāk mācīt bijušo audzēkņu meitas un dēlus. Šos saviļņojošos brīžus piedzīvojusi arī Mirdza, tādēļ varu teikt, ka viņas darba mūžs atdots vairākām cēsnieku paaudzēm. Visus 47 gadus skolotāja Lībiete centusies “aizdegt baltu svecīti krūtīs”, atmodinot katru audzēkņa radošo garu un spējas, parādot ceļu, kā veidojas personība. Liela loma te bijusi ne vien literatūras paraugiem, bet arī audzēkņu radošo darbu žurnāliem “Jaunais Literāts” Cēsu 1. vidusskolā un “Kamertonis” mūzikas vidusskolā. 60. gados skolotāja Lībiete sūtīja uz Rakstnieku savienību literatūras konsultantei Mirdzai Ķempei un dzejniekam Jānim Sudrabkalnam savu audzēkņu pirmos literāros mēģinājumus un, pats galvenais, saņēma Tautas dzejnieku vērtējumu un skolēnu darbu analīzi. 70. un 80. gados republikas mērogā notika skolēnu literāro žurnālu skates, cēsnieku “Kamertonim” republikā bija laba slava. Tajā

laikā Arnolds Auziņš vērtēja: “Katram žurnālam ir sava seja, ko nosaka literatūras skolotāja personība, pašu jauno autoru talanta pakāpe un ieguldītais darbs, kā arī skolā izveidojušās tradīcijas. Vislielāko emocionālo iespaidu atstāj Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas “Kamertonis”. Gandrīz ikviens sacerējums te ir atklājums, kurā izpaužas domāšanas patstāvība, kāds negaidīts pavērsiens. Gaiša noskaņa pavada no pirmās līdz pēdējai lappusei.” Un Andris Vīksna, mūziķis, rakstnieks, žurnālists, šo vērtējumu komentēja: “Tiešām - novērtējums ir izcili labestīgs. Un pieminētajai literatūras skolotāja personībai visā sasniegtajā, nūdien, ierādāma pienācīga vieta. Pazīstot skolotāju Mirdzu Lībieti, teikšu tā: uzurdīt nemieru savos audzēkņos - tā ir viņas sūtība.”

Skolotāja rīkojusi audzēkņu tikšanos ar rakstniekiem, aktieriem un citām spilgtām latviešu kultūras personībām, organizējusi tuvākas un tālākas ekskursijas uz rakstnieku muzejiem, jubilejas sarīkojumiem, teātru izrādēm, koncertiem un izstādēm, kas dod bagātu vielu pārdomām un sniedz spilgtu pārdzīvojumu.

Kādam jaunam pedagogijas vēstures pētniekam Mirdzas mājas būtu vērtīgs izpētes materiāls, kā daudzie sarīkojumi, sarakste ar latviešu kultūras darbiniekiem un rakstniekiem palīdzējusi veidot topošās personības. M. Lībiete glabā ap 70 Jāņa Sudrabkalna īsāku un garāku vēstulu, krietnu kaudzīti Ārijas Elksnes, Adīnas Ķirškalnes rakstu rindu un vēl daudzu citu rakstnieku teikto. Un ir tā, kā raksta Zenta Mauriņa: “Katrs saules vārds reiz

ceļas augšā, ja arī teikšanas brīdī liekas, ka neviens to nav dzirdējis.” Tādēļ skolotāja Lībiete savā mūžā saņēmusi un turpina saņemt kādreizējo audzēkņu atziņības vārdus un mīļas pateicības pierādījumus.

Bet vislielākais gandarījums skolotājai - par darba turpinātājām skolās kļuvušas vairākas audzēknes: Ingrīda Mežvēvere - Strēle, Ingrīda Lāce - Cire, Ingūna Baiža - Māsēna, Dace Pētersone. Bijušo audzēkņu vidū ir gan spilgti žurnālisti, gan augstskolu pasniedzēji, ar kuriem Mirdza pamatoti lepojas.

Īstenojot savu Likteni Cēsīs, Mirdza Lībiete vēl arvien kalpo sabiedrībai, visu laiku būdama dzīves vidū. Mirdza palīdzēja spert pirmos soļus tautas augstskolai pieaugušo izglītības centrā, rosināja grāmatnīcā “Sprīdītis” un rajona bibliotēkā svinēt jauno grāmatu iznākšanas svētkus, atzīmēt Cēsīs dzejas dienas. Tagad viņas rūpju lokā ir Cēsu novada literātu un radošu cilvēku godā celšana. Viņa ir patiesi priecīga, ja izdodas sabiedrībai parādīt, kādi radoši, lieliski, pašai izveidoti cilvēki dzīvo un strādā

“Kurš cits rakstīs,
ja ne es?”

---

mūsu pilsētā un rajonā.

“Tas ir mans pienākums. Kurš cits rakstīs, ja ne es?” saka Mirdza. Jau otro gadu skolotāja atzīta par vienu no labākajām vēstulju autorēm “Lauku Avīzes” rīkotajā konkursā “Radoša sieviete laukos”. Viņas ieteiktās

Dalga Saulīša foto

Mirdza Lībiete, konkursa “Radoša sieviete laukos” 1999. gada labākā vēstulju autore ar balvu - zelta pildspalvu.

sievietes iekļuvušas arī laureātu godā. Pagājušajā gadā tāda bija grāmatnīcas “Sprīdītis” enerģiskā vadītāja Rūta Groša, šogad - goda laureātes nosaukums piešķirts tautas daiļamata meistarei Jetei Uzānei. Mirdza konkursam ieteikusi un vēstulēs sirsniņus vārdus veltījusi vēl vairākām citām Cēsu sievietēm. Tās ir Cēsu pensionāru apvienības vadītāja, ar lietišķām un organizatora spējām apveltītā Dzintra Rubeža, emocionālā un dziesmas mīlestības pilnā kora “Beverīna” dvēsele Maija Ozoliņa, četru bērnu māmiņa, lielu meža stādījumu apsaimniekotāja, Liepas mežzīne Skaidra Nīmane.

Tie, kuri pazīst Mirdzas ģimeni, zina, ka viņa ir arī sirsniņš un rūpīgs mājas un ģimenes cilvēks. Viņu vieno sirsniņas saites ar māsu ģimenēm. Rūpes un gādība par vīru, par dēlu ģimenēm un brašajiem mazdēliem ir

neatņemama dzīves daļa. Un kā var savienot kalpošanu sabiedrībai ar ģimenes rūpēm? Mirdza atzīst, ka tas ir grūti, un tomēr zaudē ģimene. Jau 60. gadu vidū Lībiešu Jānis dzīvesbiedri un dēlus Agri un Valdi ievēda paša rokām un par paša pelnītu naudu celtajā mājā, vajadzēja iekopt dārzu, stādīt puķes, aprūpēt siltumnīcas. Tikai dēliem paaugoties, māte uzzinājusi, ka bērniem ļoti sāpējusi sirds, redzot vienmēr aizņemto Mirdzu garas stundas labojam burtnīcas. Viņa atceras, ka kādu reizi, gaidot vēlēšanu dienu, Agrītis, kurš tolaik gājis bērnu dārzā, bijis pacilāti priecīgs, bet pēc vēlēšanām - bēdīgs. Jautāts, kādēļ tā, skaidrojās: “Mamma, tevi taču neievēlēja! Un es tā gribēju, lai tevi ievēl par bērnu dārza audzinātāju, tad tev nebūtu burtnīcas jālabo. Mūsu audzinātājai ir tikai viens plāns un nav burtnīcas

jālabo...” Labi, ka Jānis, kam patika sportot, daudz laika veltīja dēliem, kopā slēpojot, braucot ar divriteņiem. Citādi bērni patiešām justos apdalīti.

Sveicināt kolēģi un draudzeni vēlos ar Jāņa Sudrabkalna vārdiem, ko dzejnieks rakstījis Mirdzai tālajā 1967. gadā: “Jūs esat godam pildījusi un pildāt savu vārda saturu, jēgu, uzdevumu, jūs mirdzat kā saulīte saviem audzēkņiem, sabiedrībai, mājas saimei, ļaudīm, ar kuriem satiekaties. Arī es esmu daudzkārt sildījies jūsu saulītē. Jums ir stingri dzīves likumi, laba mākslas, daiļuma izpratne, lieliska prasme sadarboties ar cilvēkiem.”

Domāju, ka dzejnieka vērtējumam pievienojas daudzi cēsnieki.

Mirdza Putniņa

Sveic skolotāju nozīmīgā jubilejā

OSVALDS MAURINŠ

Cēsis. Trešdienas pēcpusdienā Cēsu kultūras centrā pulcējās izglītības un kultūras darbinieki, lai kopīgi ar tuviniekiem nozīmīgā dzīves jubilejā sveiktu sabiedrībā labi pazīstamo latviešu valodas un literatūras skolotāju Mirdzu Lībieti. Sarīkojumu vadīja pilsētas domes kultūras dzīves organizatore (oficiāli - speciāliste) Ieva Praznicāne. Jubilejas viesi noklausījās skolotājas literatūras stundu par pašas dzīves un darba gaitām. Viņa strādājusi kādreizējā Cēsu skolotāju institūtā, sanatorijas meža skolā, A. Kalniņa mūzikas vidusskolā (tagad - koledža), bet visilgākie darba gadi aizvadīti pilsētas 1. vidusskolā. Stāstījums bija atziņām un emocijām piesātināts un ilustrēts ar dzejnieku un prozaiku domu graudiem, piemēram, "Krīti, zvaigzne, kamēr vēl spīdi, jo vēlāk neviens neticēs, ka esi spīdējusi."

Savu 51. darba gadu Mirdza Lībiete 1. septembrī, direktorapierunāta, uzsākusi Cēsu sanatorijas meža skolā. "Katrs nodzīvots gads mani ir nevis iztukšojis, bet bagātinājis," literatūras stundas nobeigumā teica jubilāre. Viņu sveica rajona skolu valdes, pilsētas domes, grāmatnīcas "Sprīdītis", mūzikas koledžas, "Druvas", vidusskolu un bibliotēku pārstāvji, Cēsu dzejnieces, draugi un paziņas. Viņu vidū bija arī rakstnieks Miervaldis Birze.

Uz grāmatnīcas "Sprīdītis" un grāmatu draugu biedrības sarūpētā lielā jubilejas kliņģera degošās 70 svecītes nopūta Mirdzas Lībietes mazdēli. □

Spēka avoti (Četri jautājumi Mirdzai Lībieteī)

MIRDZA PUTNIŅA

Mirdza Lībiete no 1950. gada strādā par skolotāju un līdz pat šim laikam ir arī ļoti aktīva visdažādākajos sabiedriskajos darbos.

Cēsniekiem gribu pastāstīt, ka piekto gadu (tik ilgi "Lauku Avīze" rīko konkursu "Radoša sieviete laukos") Mirdza ir rakstījusi ieteikuma vēstules par mūsu rajona radošajām sievietēm. Šogad sarīkojums un radošo sieviešu godināšana notika Latviešu biedrības namā 8. martā, kur kopā ar ieteiktajām lauku sievietēm atzinības zīmes un pateicības vārdus saņēma arī M.Lībiete.

Vai tā nav lieliska īpašība – raudzīties uz cilvēkiem un pamanīt viņos to labo, savdabīgo, kas gaismā ceļams?

- Kur tu rodi tik daudz spēka, lai visu paspētu – izlabot skolēnu burtnīcas, mudinātu audzēkņus dalībai konkursos, vadītu literāros sarīkojumus gan skolā, gan pilsētā, rakstītu saturīgas ieteikuma vēstules minētajam konkursam, vēl kādu rakstu par kultūras norisēm un izglītības jautājumiem gan "Druvai", gan kādam lielajam laikrakstam?

- Vispirms jau audzināšana ģimenē: mātes iemācītais darba tikums un tēva rosinātās zināšanu alkas. Manā tuvumā jau no bērnu dienām ir bijuši labi un rosinoši cilvēki, sākot no pirmajiem apzinīgās dzīves gadiem Rencēnu muižā, kur tēvs bija muižas kalējs. Vislabākajā atmiņā palicis muižkungs Svensons ar savu cilvēcību pret muižas kalpotājiem un viņu bērniem. Arī ganu gaitās ejot, man gadījās tikai labi saimnieki, kas iemācīja kārtīgi padarīt visus lauku darbus, iemācīja pacietību, izturību.

Arī skolas laikā vienmēr ir bijis kāds skolotājs, kuram gribas līdzināties. Jau no 4. klases gribēju pati būt skolotāja, lai man būtu daudz grāmatu.

Cēsu skolotāju institūtā valdošā draudzība un biedriskums palīdzēja veidot uzskatus par dzīvi un cilvēku attiecībām. Tolaik vecāko kursu audzēkņi Imants Kokars, Ārija Rudzīte, Aina Hagemane, Imants Vānags, Steiga Neimane un vēl daudzi citi bija mums, jaunākajiem, apbrī-

nas vērti. Mani ļoti iespaidoja arī mācību gads mūzikas skolā, kur tolaik mācījās daudzi institūtieši. Neaizmirstami bija kora mēģinājumi direktora Kārļa Ozola vadībā. Tās bija dzīves stundas! Arī institūta pasniedzēju vidū bija daudz spilgtu personību, kuri mums mācīja ne vien profesiju, bet arī dzīvi. Man tāda bija Aina Rozenberga un Elza Birzvalka, kuras kļuva par manām skolotājām visa mūža garumā.

Sākot darba gadus institūtā, mani savā "gādībā" paņēma erudītais pasniedzējs Kārlis Preiss. Es sajūminājos par viņa plašo bibliotēku, kuras grāmatas viņš deva lasīt arī studentiem un jaunajiem kolēģiem, cieši burtnīcā registrējams, kuram kāda grāmata iedota. Žēl, ka šo pedantisko attieksmi pret lasīt iedotajām grāmatām mēs no viņa neiemācījāmies. Kā viņš paplašināja mūsu redzes loku! Pie K.Preisa brauca rakstnieks Eduards Salenieks, kurš tolaik rakstīja grāmatu par Krievijā dzīvojošo latviešu rakstnieku traģisko likteni Staļina laikā. Kaut gan E.Salenieka grāmata iznāca daudzus gadus vēlāk, es jau 1954. gadā uzzināju par 1937. gada latviešu rakstnieku traģēdiju. K.Preiss mani aizveda ciemos pie Ernesta Birznieka – Upīša. Vēl tagad atceros, kā mani saviļņoja rakstnieka atmiņu stāsts par tikšanos 1906. gadā ar Raini un Aspaziju Kastaņjolā. Literatūras vēstures grāmatās par šo

Svarīgi ir lasīt "stipras" grāmatas

tikšanos mēs varējām lasīt daudzus gadus vēlāk.

Savukārt E.Birznieks-Upītis mani iepazīstināja ar slavenajiem brāļiem Birkertiem – folkloristu Pēteri un literatūras zinātnieku Antonu. (Piebildīšu, ka slavenais arhitekts Gunārs Birkerts ir Pētera dēls.) Tāpat rakstnieks palīdzēja man sarunāt institūtā tikšanos ar Antu Klinti un Lidiju Freimani, tas bija liels notikums studentu dzīvē. Tā sāku organizēt interesanto tikšanos stundas audzēkņiem. Kolēģis Elmārs Liepa mani iepazīstināja ar dzejnieku Andri Vējānu, kurš savukārt ar Jāni Sudrabkalnu. Kaut arī mūsdienās daudzi J.Sudrabkalnu "noknābā", viņš bija ļoti inteligents, labi pāzi-

MANA BAGĀTĪBA - MAZBĒRNI UN GRĀMATAS.

Agris (no kreisās), Miķelis, Lana, Matiss.

Foto: NO MIRDZAS LĪBIETES ALBUMA

nāja pasaules literatūru, bet miniatūras žanrā nav pārspēts līdz mūsdienām. Ar dzejnieku mana tikšanās turpinājās gadu desmitu garumā, daudz guvu no viņa sirdsgudrības, un, gribas ticēt, dažbrīd balstīju arī viņu. Glabāju kādas 70 dzejnieka rakstītas vēstules. Bieži tajās atklājās dzejnieka traģiskā dzīves izjūta. Tā 1964. g. 1. septembrī (tolaik strādāju Cēsu 1. vidusskolā), saņēmu šādas rindas: "29. augustā sadomāju atkal aizbēgt no Rīgas un sevis. No Rīgas viegli tiku projām, no sevis, protams, aizbēgt nevar nekur. Būšu te (Cēsu viesnīcā "Tērvete") līdz 5. septembrim. Ja kāds brīdis pagadās vaļīgāks, varbūt atnāksiet. Esmu gan sasodīti nomāktā noskaņojumā, liela prieka no manis nav nevienam..."

Protams, tūlī ar Droņu ģimeni, īpaši Jāni Droni, domājām, kā aizpildīt dzejnieka Cēsu dienas. J. Droņa pavadībā ciemojāmies gan pie tēlnieka Kārļa Jansona, gan gleznotāja Jāņa Rozenberga mājās, vērojām, kā top Miervalda Birzes māja Gaujmalā, organizējām dzejas vakarus Droņu mājās. Par to, ka mūsu pūles nav bijušas veltas, liecina dzejnieka pateicības vēstule 3. oktobrī. Daži teikumi no tās: "Varu vēl un vēlreiz apliecināt to pašu, ko teicu jums visiem Cēsīs – Cēsis man ļoti patika un cilvēki, ar kuriem jūs mani iepazīstinājāt, tāpat... Draudzības,

humānisma, mākslas smalkais un reizē spēcīgais gars, kas valda pie Droņiem, mani sajūmināja..."

Daudzas reizes dzejnieks viesojās Cēsu 1. vidusskolā un savukārt kāds skolotājs vai skolēns bija viesis J.Sudrabkalna mājās Mežaparkā.

Ja jāstāsta par paraugiem profesionālajā ziņā, gribas daudzināt lieliskos mūsu profesijas entuziastus kādreizējā Cēsu 1. vidusskolā: Alisi Siliņu, Veru un Artūru Droņus, Leontīni Vasiļevsku, Laimdotu un Pāvilu Dreimaņus, Elfrīdu Līci, Enīnu Ābeli un īpaši Martu Streipu, kuri mūs jaunos, pieņēma savā saimē.

Tur guvām dzīves skolu ētikā un estētikā.

Neaizmirstamu vietu manā dzīvē ieņēmusi arī Irma Mārtinsons – saukta skolotāju skolotāja, kādreizējā skolotāju kvalifikācijas celšanas institūta metodiķe; ar savām vērtīgajām atziņām vēstulēs stiprinājušas skolotāja Anta Ječa, citu rajonu kolēģes – Gaida Bebere Madonā, Mirdza Birzniece Aizputē, Biruta Cīrulle Vecumniekos, Ērika Liepiņa Rīgā.

Nevaru nepieminēt tādu interesantu un neparastu personību kā fiziķi ar dzejnieka dvēseli Juri Birzvalku, kurš centās pierādīt, ka ar Šekspīra vārdu publicēto darbu autors patiesībā ir grāfs Menners. Viņa uzskatiem bija piekritēji no rakstnieku un

aktieru vidus, bet mēs, A.Kalniņa mūzikas un Cēsu medicīnas skolas pārstāvji, klausījāmies pavērtām mutēm.

Grūti būtu saskaitīt daudzās tikšanās reizes ar izcilo mūsu laikmeta aktrisi Elzu Radziņu, kad mūs bagātināja ne vien viņas saturīgās programmas, bet arī spilgtās un neparastās personības spēles.

Ka arī Cēsu cilvēki lielajai māksliniecei nav palikuši vienaldzīgi, liecina viņas ieraksts grāmatā 1999. gada 8. oktobrī: "Par visiem kopā pavadītajiem dzīves mirkliem garajos mūža gados sakrājušās brīnišķīgas, mirdzošas atmiņu pērlītes. Paldies par tām!"

Gadu desmitu draudzība mani saista ar garīgi bagātu cilvēku Ausmu Treimani, dzejnieka Eduarda Treimaņa – Zvārguļa vedeklu.

Man grūti beigt šo "manu cilvēku" nosaukšanu, gribētu turpināt vēl un vēl.

Mani iedvesmojuši ne vien kolēģi, bet arī audzēkņi, jo daudzi no viņiem bija un ir personības.

*Es neticu, ka var bez cilvēkiem.
Es vienmēr esmu degusi pēc tiem.
No viņiem visas manas mūža bēdas,
No viņiem nedzēšamas gaismas pēdas.*

(Ā.Elksne)

Paldies visiem, ko esmu savā dzīves ceļā satikusi un ko vēl satikšu! Tie visi ir mani bagātinājuši.

- 2001. tev bija sāpīgu un smagu pārdzīvojumu gads. Kas palīdz atvieglot sāpes un bēdas?

- Darbs un cilvēki, un labas grāmatas. To esmu mantojusi no mātes, arī mana māte, audzinādama astoņas meitas, sūri grūti strādāja un lasīja labas, "stipras" grāmatas.

- Kādi ir tavi vaļasprieki?

- Patīk adīt, lasīt labas grāmatas un piedalīties tādos konkursos, kur balva ir grāmatas. Esmu priecīga, ka raidījumā "Tēvu laipa šaizemē" kā konkursa uzvarētāja saņēmu grāmatu "Lauku sēta ir gudra". Tā man stāv goda vietā, un tās cilvēki mani stiprina. Tāpat priecājos par 15 grāmatām, ko saņēmu kā pateicību no "Lauku Avīzes" par vēstuli konkursam "Radoša sieviete laukos". Visas grāmatas ir ar autoru vēltījumiem.

- Ko tu domā par cilvēkiem?

- Gribu teikt visiem un ikvienam – jātic labajam! Katram jāmeklē savi spēka avoti, kā saņemties un pārvarēt ikdienas ķibeles un negācijas. Neviens neko gatavu mums neieņems un nedos. □

legūst dižskolotājas nosaukumu

DIĀNA KAUPE

Konkursa "Mans latviešu valodas skolotājs" rīkotāji saņēmuši negaidīti daudz pieteikumu. Tāpēc vērtētāji izraudzījās 12 laureātus sākumā paredzēto piecu vietā.

Konkursu rīko latviešu valodas un literatūras skolotāju asociācija, lai godinātu labākos pedagogus un viņu pieredzi darītu zināmu arī citiem. Lai izrādītu cieņu ilgam un radošam skolotāja mūžam, sešus pedagogus apbalvos nominācijā "Mans latviešu valodas dižskolotājs." Viņu vidū ir arī Cēsu sanatorijas internātskolas skolotāja Mirdza Lībiete.

Šodien Rīgas Latviešu biedrības Zelta zālē notiek laureātu sumiņāšana. Daudzi M. Lībietes audzēkņi kļuvuši literatūras skolotāji, žurnālisti, augstskolu mācībspēki un zinātnieki. Viņa joprojām organizē un vada literāros sarīkojumus ne vien skolā, bet arī pilsētā, publicē rakstus par skolotājiem un rakstniekiem rajona, republikas un ārzemju presē. Arī M. Lībietes skolēni raksta presē par skolas dzīves aktualitātēm.

M. Lībiete vairākkārt ieteikusi kandidātus valsts konkursam "Ra-

■ **IEKLAUSIES!** Skolotāja Mirdza Lībiete vada tikšanos ar dzejnieku Imantu Ziedoni sarīkojumā "Dievs. Daba. Darbs." Cēsu Izstāžu namā.

Foto: MAIRITA KAŅEPE

doša sieviete laukos", un par laureātēm pēc viņas vēstulēm kļuvušas Rūta Groša, Jette Užāne, Valentīna

Dolmane.

Apbalvojums apliecina cieņu skolotājas darbam. □

Viņa dzimusi sniegt citiem prieku

DIĀNA KAUPE

Mēs ar skolotāju satikāties viņas mājās darbdienas novakarē. Daudz puķu vēl rotāja skolotājas istabu, jo viņa nesen bija atgriezies no svinīgā pasākuma, kurā godināja titula "Dižskolotājs" ieguvējus, viņu vidū arī Mirdzu Lībieti. Izrādās, es nebiju vienīgais ciemiņš, kuru skolotāja gaidījusi. No ASV bija atbraucis viņas audzinātās klases 1970. gada absolvents, tagad astronoms Imants Platais. Viņa vēlēšanās bija aizvest uz Ameriku kādu labu latviešu grāmatu, bet profesionālu padomdevēju par Mirdzu Lībieti viņš nezina. Ar patiesu apbrīnu vēroju viņus, cik lieliski abi saprotas, cik Imants uzmanīgi klausās viņas teiktajā. Skolotāja Imantam sīki un smalki stāstīja par katru no jaunākajām grāmatām, kuras, protams, arī pati bija izlasījusi. Pēc viesošānās Imants skolotājas atmiņu albumā ierakstīja: "Skolotāj! Lai cik tālu mūsu ceļi nebūtu, tie vienmēr ved mājās un atmiņās, kad viss šķita tik bezrūpīgs un mēs tik jauni. Paldies par šīm pāris stundām, kuras aizvedīšu uz tālo krastu! Zvaigžņu lūkotājs Imants."

Skolotāja kavējās atmiņās un arī Imantam pastāstīja, kā, piemēram, no Intas Purvas saņēmusi milzum daudz grāmatu, kuras uzdāvinājusi saviem audzēkņiem.

Labākā dāvana – grāmata

Jāņa Sudrabkalna vēstulju trešais sējums stāsta par dzejnieka pēdējiem divpadsmit mūža gadiem. Tajā ir arī publicētas divas vēstules, kas rakstītas skolotājai Mirdzai Lībiete. Vienā no tām J. Sudrabkalns lūdz pasveicināt visus cēsniekus, kam uz viņu labs prāts. Vēstules caurvītas ar sirsniņu un labestību pret Mirdzu Lībieti. Skolotājai ir unikāla kolekcija - 150 rakstnieku autogrāfi. Viņai rakstījuši arī ļoti daudz audzēkņu, paziņu un, protams, rakstnieku.

Kopš 1946. gada viņa ir cēsniiece. Vispirms mācījusi un pēc tam strādājusi par pasniedzēju Cēsu skolotāju institūtā, tad 1. vidusskolā un mūzikas skolā. Joprojām, neņemot vērā cienījamus gadus, viņa māca latviešu valodu un literatūru Cēsu sanatorijas internātskolā. Šodien Mirdzas Lībietes mājās ir vairāki lieli grāmatu skapji - literatūras stun-

das reizēm notiek pie tiem.

Var tikai apbrīnot viņas dziļās zināšanas literatūrā, saraksti un tikšanās ar rakstniekiem, dzejniekiem un citiem izciliem kultūras darbiniekiem, kā arī viņas organizētos pasākumus un bagātīgo materiālu arhīvu. Viņa glabā vairāk nekā pussimtu J. Sudrabkalna, M. Ķempes, V. Lāča, Ā. Elksnes, A. Ķirškalnes, A. Vējāna, M. Birzes un citu literatūras darbinieku vēstulju.

Mirdza Lībiete atsaucās "Lauku Avīzes" aicinājumiem un katru gadu raksta ieteikumu vēstuli par kādu, viņasprāt, radošo sievieti no Cēsu puses, piemēram, uzņēmēju Rūtu Grošu. Skolotāja 1999. gada konkursā "Radošā sieviete laukos" apbalvota ar zelta pildspalvu kā labākā vēstulju autore. Īpaši cieša sarakste skolotājai izveidojusies ar aktrisi Elzu Radziņu, kura kopā ar savu dzīvesbiedru Oļģertu Šalkoni ir diezgan biežs viesis Cēsīs. "Manai ilggadējai labvēlei," tā Mirdzai rakstījis Miervaldis Birze. Skolotāja iemūžina ne vien literāros pasākumus, bet arī aktīvi publicējas "Druvā", jo neviens ievērtības cienīgs notikums vai pasākums nepaliek skolotājas nepamanīts, neaprakstīts. Sava stāsts skolotājai ir gandrīz vai par katru ierakstu viņas speciālajā atmiņu albumā, par katru saraksti. "Viņa ir dzimusi skolotāja," tā teikusi pazīstamā Cēsu režisore Tatjana Šverste.

Šķiet, vēstures pētniekiem skolotājas mājas būtu bagāts izpētes materiāls, kā viņas vērtīgā sarakste ar literātiem atspoguļotu Mirdzas Lībietes spilgtu personību.

M. Lībietes vadībā savulaik iznāca A. Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas literārais žurnāls "Kamertonis". Dzejnieks Arnolds Auziņš teicis: "Katram žurnālam ir sava seja, ko nosaka literatūras skolotājas personība, jauno autoru talants, kā arī skolā izveidojušās tradīcijas." A. Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas

Ikviens no spilgtām personībām var gūt ļoti daudz

1964. gada absolvents Andris Vīksna par "Kamertonis" sacījis: "Tiešām novērtējums ir izcili labestīgs un literatūras skolotājas personībai visā sasniegtajā, nūdien, ierādāma

■ **PALDIES.** Skolotāja Mirdza Lībiete pateicas rakstniekam Roaldam Dobrovenskim par grāmatu "Rainis un viņa brāļi".

pienācīga vieta. Pazīstot Mirdzu Lībieti, sacīšu tā: "Uzurdīt nemieru savos audzēkņos - tā ir viņas būtība."

Par radniecīgām dvēselēm

Jautāju skolotājai, kā veidojās viņas lielā mīlestība uz literatūru. Uzziņāju, ka galvenokārt viņa mācījusi latviešu valodu, taču līdztekus arī angļu valodu, psiholoģiju, estētiku, mākslas vēsturi, sastādījusi literatūras programmu mūzikas vidusskolām, vairākus gadus bijusi latviešu valodas un literatūras iestāžu eksāmenu komisijas locekle Latvijas Universitātē un Rīgas Medicīnas institūtā, valsts latviešu valodas skolotāju kursos iepazīstinājusi kolēģus ar savu pieredzi ārpusstundu darbā un skolēnu radošo spēju atīstībā. Savu mīlestību apliecinājusi, piedalīdamās dažādos konkursos, kuros balvās ir grāmatas. Piemēram, Rakstnieku savienības kluba "Avots", TV raidījuma "Ex libris", radiatoraidījumos "Mājas svētība" un "Launadzis", "Lauku Avīzes" un Grāmatu izdevēju asociācijas organizētajos vēstulju konkursos. Viņa rosina arī skolēnus piedalīties konkursos.

Vēl institūtā Mirdzu mudināja darboties literātu pulciņā, literatūru mācīja fanātisks sava priekšmeta pasniedzējs Kārlis Preiss. Ne velti students Ēriks Hānbergs par viņu sacerēja rindas, kā eksāmenā viņš jautā: "Kādiem vārdiem romāns

sākas, Kas uz vāka un kā beidzas?" Skolotāja ļoti augstu vērtē visus savus literatūras pedagogus.

M. Lībiete: "Ka būšu skolotāja, zināju, jau mācīdamās 4. klasē. Man Rencēnu pamatskolā bija brīnišķīga skolotāja Prikula jaunkundze. Pēc kara divus gadus mācījos Rūjienas vidusskolā, kur aktīvi darbojās jaunie literāti. 1946. gadā satiku vairākus kursa biedrus no jaundibinātā Mazsalacas skolotāju institūta (tas pastāvēja īslaicīgi), kuri tagad mācījāmies Cēsu skolotāju institūtā. Skolotāja Alma Lūse bija pirmā, kura atzinīgi novērtēja manu domrakstu."

Tikšanās un cilvēki

M. Lībiete stāsta, ka ikviens no spilgtām personībām var gūt ļoti daudz. K. Preiss viņu, jaunu skolotāju no Cēsu skolotāju institūta, ņēma līdzī pie rakstnieka E. Birznieka - Upīša uz Lielupi. Tā viņa uzzinājusi par E. Birznieka - Upīša ciemošanās Šveicē pie Aspazijas un Raiņa, iepazīsies ar viņa darbu prototipiem: mazmeitu Daci, kustīgo Jānīti, tēvoci Pēteri - slavenā arhitekta Gunāra Birkerta tēvu. No institūta kopā ar literārā pulciņa dalībniekiem braukts uz Rakstnieku savienību tikties ar *lielo* rakstnieku Andreju Upīti (viņš pats uz skolām nebrauca). Viņš esot tur ieradies ar veselu svītu - A. Griguli, M. Ķempi, vēl citiem, pats mazāk atbildējis uz jautājumiem, bet licis to darīt pārē-

jiem. Kad kāds students A. Upītim pajautājis, kāpēc viņš lauž varoņu raksturus - konkrēti par Mārtiņu Ro-bežnieku, kurš triloģijā ir revolucionārs, bet papildromānos rene-gāts, tad A. Upīts juties tik aizskarts, ka pielēcis kājās un taisnojies. M. Lībiete izmantojusi ikvienu iespēju satikties ar literatūras darbiniekiem, tāpēc vēlāk, organizējot tikšanās reizes, bija vieglāk, jo ar daudziem jau bijusi pazīstama.

Skolotājai bija netradicionālas stundas. Piemēram, mācot institūtā mākslas veidus, tās nenotika klasē. Ar lietišķo mākslu varēja iepazīties tautas daiļamata meistares Ernas Rubenes mājās. Par tēlniecību audzēkņi klausījās tēlniekā Kārlī Jansonā, par glezniecību stāstīja Jānis un Artūrs Droņi. Taču par teātra māksliniekiem un aktieriem grāmatas, materiālus un fotogrāfijas skolotāja rādīja un par tiem stāstīja savās mājās.

No Cēsu 1. vidusskolas gadiem M. Lībiete allaž atceras savus audzēkņus. Visvairāk pirmos literārā pulciņa dalībniekus - Jāni Droņi, Māru Zālīti, Maiju Poruku, Māri Zirni, Jāni Jansonu, Daci Veģeri - Eglīti un citus. Vairāki skolotājas audzēkņu dzejoļi publicēti izdevumā "Man vārds ir uz mēles". Skolēnu dzejoļus M. Lībiete sūtīja izvērtēt dzejniekiem autoritātēm. Kā vēlāk atzinis dzejnieks P. Zirnītis: "Pateikt, vai kāds būs dzejnieks, ir ļoti grūti. Visu izšķirs darbs un laiks."

Interesantas atbildes skolotāja saņēmusi no M. Čaklā, O. Lisovskas, P. Zirniša, J. Sudrabkalna un M. Ķempes. Skolotājai neaizmirstamas palikušas atmiņā tikšanās ar Sk. Gaiļīti, A. Ķirškalni, I. Indrāni un citiem.

***

Mirdzai Lībiete patīk personības - dvēseļu radinieki. Viņa saka: "Esmu laimīga, ka par saviem draugiem varu saukt Ausmiņu "Leukādijās" un Jettiņu "Lejniekos". Viņas dzīves moto ir - palikt līdz pēdējai elpai dzīves, darba un vasaras vidū."

Tikšanās laiks paskrēja nemanot, bija sajūta, ka skolotājas stāstījumā varētu klausīties vēl un vēl. Viņai piemīt īpašas spējas par katru cilvēku runāt, atklājot viņa dvēseles noslēpumus, priekus un sāpes, tādējādi katru padarot īpašu. Un kā gan citādāk, jo arī pati Mirdza Lībiete ir īpaša. □

No kā cilvēks izaug liels

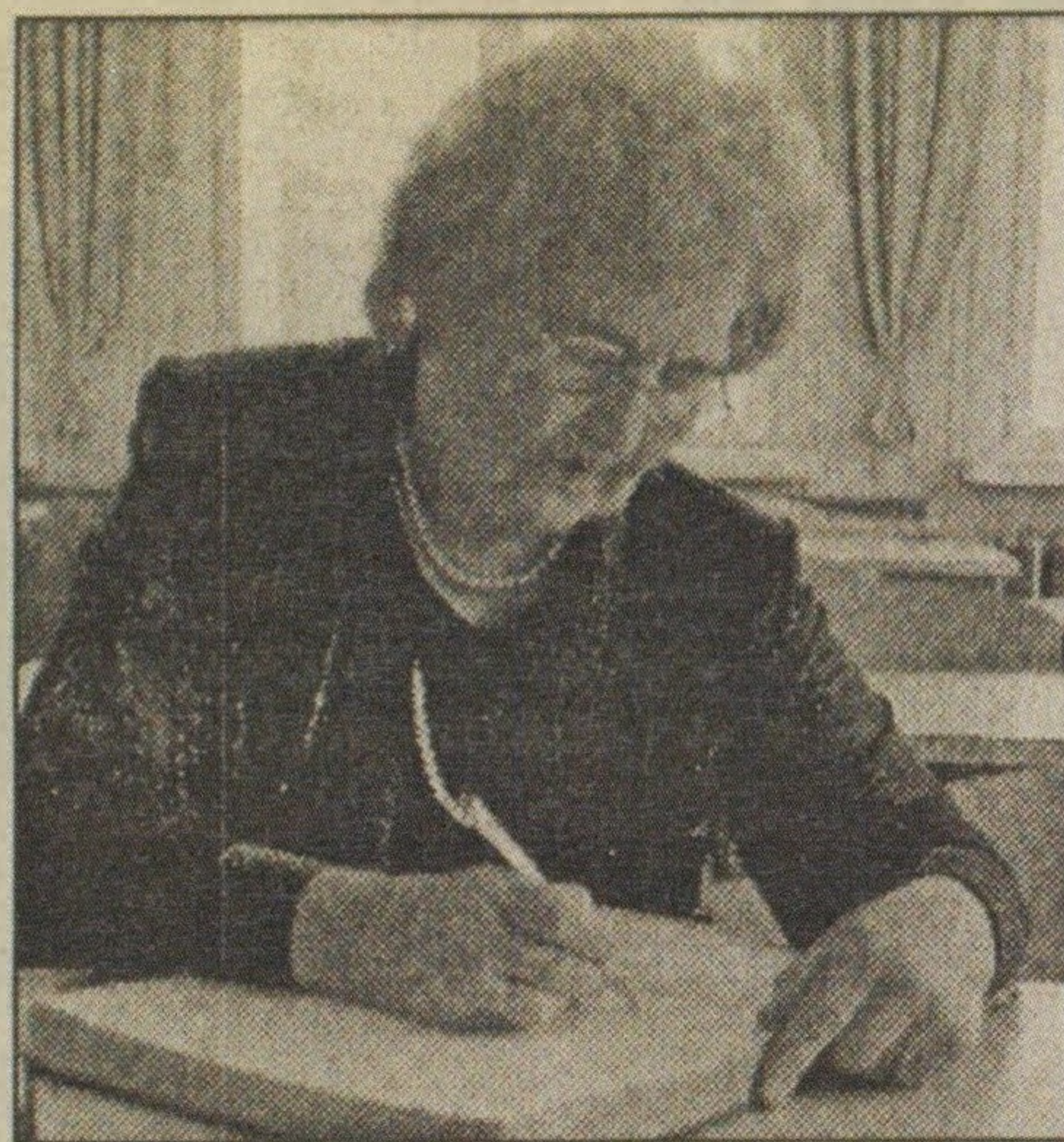
REDAKCIJAS PASTĀ

INESE BIRZKOPE,
Valmieras rajona Rencēnu
pamatskolas skolotāja

Katrs cilvēks kā savdabīga individualitāte ar dzīves gājumu veido lielo pasauli. Un droši varu apgalvot, ka Mirdza Lībiete savos trauksmainajos gados ir pratusi atrast vietu un laiku, lai piepildītu bērnības pusē, Rencēnos aizsāktu sapni – būt par cilvēkmācības (literatūras) un latviešu valodas skolotāju.

Viņa ne mirkli nav ieslīgusi pelēcībā, bet ar nerimtīgi pulsējošo enerģiju ļāvusi sirdsgudrībā dzīvot citiem, mazāk domādama par sevi. Skolotāja pratusi mērķtiecīgi *sajūgt* savu būt ar plašajām zināšanām literatūrā, kuras dāsni devusi skolēniem, studentiem un arī bērnības puses pirmās skolas bērniem.

Tikai divas stundas cienījamā skolotāja, tagad viena no nedaudzajām Latvijas dižskolotājām, pavadīja kopā ar Rencēnu pamatskolas 7. – 9. klašu skolēniem, bet bērni vēl atceras, piemin un stāsta par viņu savos domrakstos. Tā ir unikalitāte, ka skolotājai pieder tik dziļas zināšanas literatūrā un plašs materiālu arhīvs ar hronoloģisku uzskaiti par saraksti un tikšanos, un piemiņas pasākumiem ar rakstniekiem, dzejniekiem un citiem izciliem kultūras

■ Mirdza Lībiete

darbiniekiem gan Latvijā, gan ārzemēs. Mirdza Lībiete ir piepildīta ar šo bagātību kā cilvēks ar muzejisku vērtību.

Cēsu preses izdevumos Mirdzas Lībietes vārds lasāms bieži, vairāk pašas raksti par citiem, bet mēs, rencēnieši, vēlamies pateikt nedaudz no pagājības, kā meitene, pārvarēdama grūtības, kļuvusi par to, kas viņa patiešām ilgstoši bijusi un ir, par to, no kā cilvēks izaug liels.

1929. gada 30. septembris Valkas rajona Ērgemes pagastā Jāņa un Olgas Ploču ģimenē piesakās ar kārtējo – ceturto meitu. Kad Mirdzai trīs gadi, vecāki pārceļas dzīvot Valmieras rajona Rencēnmuižā, jo tēvam uztī-

cēts atbildīgais kalēja amats, bet māte veic visus zemkopja darbus, lai rūpētos par ģimeni. No 1924. līdz 1938. gadam ģimene sakuplo – pasauli ieraudzījušas astoņas Ploču meitas – māšas (visas šogad 21. augustā pulcējās vienkopus pie vecākās – Mildas Traubergas viņas astoņdesmitgadē), lai no jauna iedegtu atmiņu ugunsķurkus un stiprinātu dzīves tonusu.

Artēva un mātes doto svētību, lai viss izdodas svešajās mājās, Mirdza sāk ganītes gaitas un palīdz tur visos mājas darbos, cik nu meitēnam tajā laikā ir tās mākas, bet tā, neatlaidīgi rosoties, pieaugušo padomus uz klausot, rodas prasme, veicamie darbi iepatīkas, saimnieki apmierināti, meitene gandarīta, arī par līgto samaksu, un tā gadu pēc gada. Ja cienījamā jubilāre saņēmusi dižskolotājas nosaukumu, tad tādu varētu viņai piešķirt arī lauksaimnieki par māku precīzi un labi veikt jebkuru zemkopja un lopkopja darbu: aršana, ecēšana, rullēšana un vagošana ar zirga arklu, pļaušana ar rokas izkapti, siena dakšošana un kaudžu veidošana, kulšana ar kuļmašīnu, govslaukšana ar rokām.

Skolas gudrības Mirdza Ploce apguva Rencēnos. 1944. gada 6. aprīlī Rencēnu tautskolas beidzēji paliek bez izlaiduma un tiek *izmesti* no skolas, jo telpas jāatbrīvo vācu kara hospitālim. Karš izjauc daudzu tā laika

jauniešu nākotnes nodomus, bet Mirdza Ploce skaidri zina, ka viņa kļūs skolotāja, jo tikai tad būs iespēja draudzēties ar daudzām grāmatām. Toreiz skolēniem lielāko prieku sagādā stundas skolotāju dzīvokļos, tāpēc Mirdza vēl tagad pie sevis mājās aicina bērnus pie lielajiem grāmatu skapjiem.

Mācīties Mirdzai patīk, grāmatās ieslēgtā informācija paplašina meitenes redzesloku, lauku darbi gan nogurdina fiziski, gan dod spēku un rūdījumu un māca spītu izturēt. Toreiz nav kauns, ka kājās vajag aut koka klučus ar piestiprinātām auduma lentēm, jo īstu, kaut vai visvienkāršāko apavu astoņām meitenēm nepietiek.

Līdz 1946. gadam Mirdzas vieta un laiks ir Rencēni, bet pēc tam viņa ir cēsniece. Dvēseli kopt skolotājai ļāvusi darba griba un mīlestība pret veicamo, pret līdzcivēkiem un sev tuvajiem. Mirdzas Lībietes vārds ierakstīts Rencēnu pamatskolas 65 gadu jubilejas bukletā „Mūsu lepnums”, un par šī ieraksta patiesumu esam pārliecinājušies, kad skolotāja viesojās pie mums.

Lai rudens salnas nokrāso ne tikai lapas un ziedus, bet ienes dzimtās vietas – Sedas – avota veldzi Mirdzas Lībietes nodzīvotajiem gadiem, lai laika skrējiens piedāvā jaunus horizontus! □

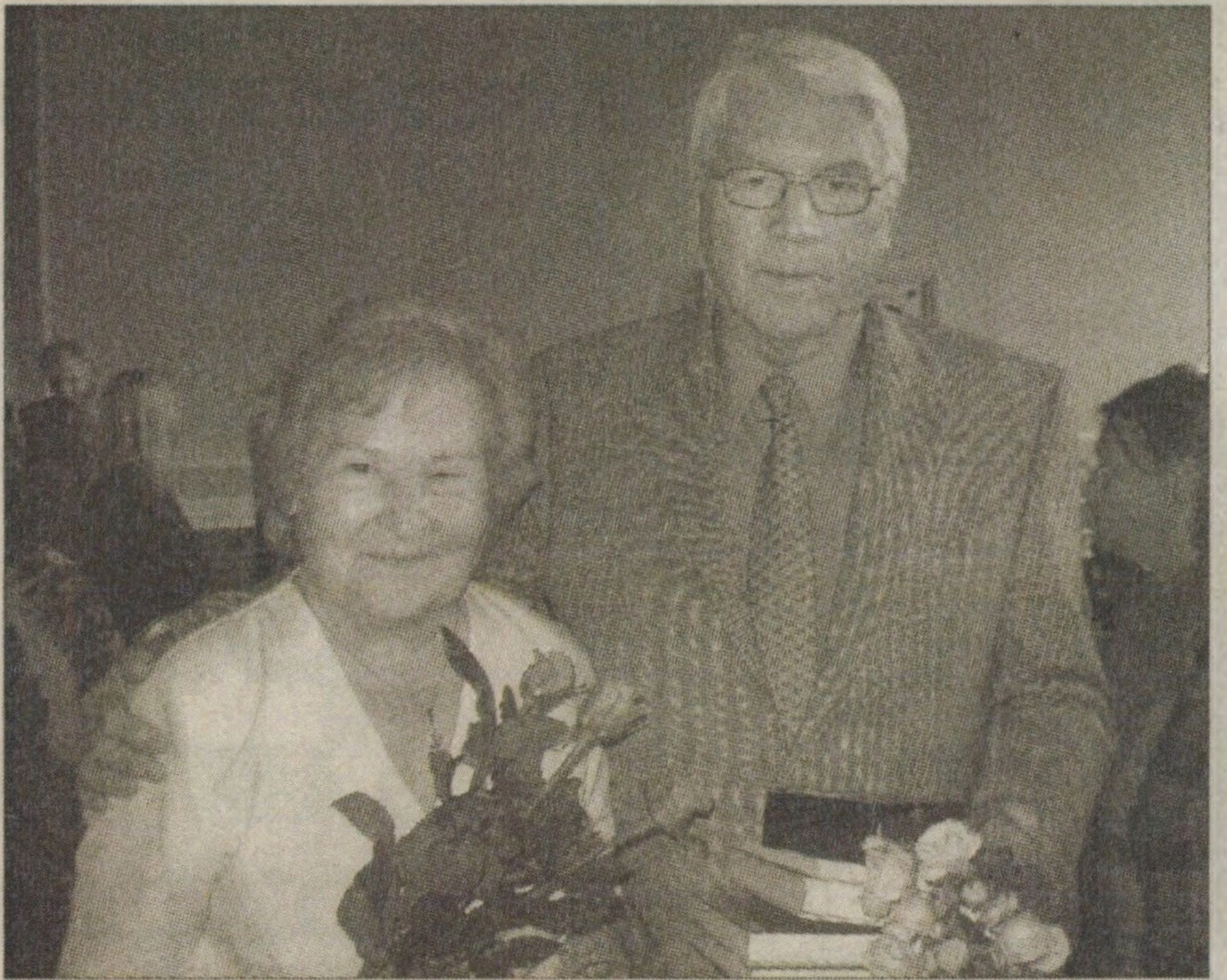
Dižas skolotājas jubilejā

MAIRITA KAŅEPE

Mirdza Lībiete, viena no rosīgākajām un apbrīnojamākajām Cēsu vecākās paaudzes skolotājām, šodien atzīmē 80 gadu jubileju, un to sagaida karaliski.

Skolotāja, kura ne uz brīdi nav pārtraukusi pedagoga misiju un novadpētniecības darbu, sabiedrībai savā dzimšanas dienā dāvina grāmatu "Sirds atmin vismazāko" - publicistikas darbu apkopojumu. Tā ir skaistu atmiņu, dokumentālu vēstījumu un bilžu grāmata par Cēsu skolotājiem un viņu audzēkņiem. Grāmata atsauc atmiņā satikšanās mirklus ar Latvijas rakstniekiem, dzejniekiem, aktieriem, grāmatu izdevējiem, kurus skolotāja Cēsīs organizējusi vai dokumentējusi. "Sirds atmin vismazāko" ir arī vēstures liecinieks, kā notikuši dažādu grāmatu atvēršanas svētki, sabiedrisku darbinieku sumināšana. Izdevums reizē ir daudzkrāsains stāsts par talantīgas latviešu valodas skolotājas un aizrautīgas sabiedriskās darbinieces Mirdzas Lībietes mūžu, apkopots vēl nebijušā grāmatā kā laikraksta "Druva" aktīvas ārštata korespondentes rakstu krājums. Grāmatā iekļautas arī autores publikācijas citos Latvijas izdevumos.

Šoruden 80 gadu priekšvakarā Mirdza Lībiete kļuvusi par trīskārtējo starptautiskā Luda Bērziņa

■ **SUMINĀŠANĀ.** Cēsu skolotāja Mirdza Lībiete, saņemot starptautiskā Luda Bērziņa pedagogu radošo darbu konkursa īpašo balvu no profesora Kristapa Keggi.

Foto: NO MIRDZAS LĪBIETES ALBUMA

pedagogu radošo darbu konkursa laureāti. Profesors L. Bērziņa mazdēls, mecenāts izglītībā, medicīnā, sportā un rakstniecībā, profesors Kristaps Keggi atkārtoti Cēsu sanatorijas internātskolas pedagoģei, skolotāju institūta vēstures pētniecei, aktīvai novada kultūras dzī-

ves organizētājai pasniedzis konkursa īpašo balvu. Pirms gada M. Lībiete šajā konkursā kļuva par Lielās balvas īpašnieci. Tā tika novērtēts cēsnieces veikums izglītības iestāžu attīstības pētniecībā. □

Kā cālīšus auklēju

■VĀRDS, UZVĀRDS:
MIRDZA LĪBIETE

■NODARBOŠANĀS:
Pensionēta skolotāja

■TITULS:
Par literāro talantu
raisīšanu jauniešos

■MOTO:
Ar labu vārdu dienu sāc!

MAIRITA KAŅEPE

Skolēnu literāro darbu konkursu organizētāji - vai tie būtu Rīgā, Salacgrīvā, Dikļos, Gaujienā vai arī Galēnu pagastā Latgalē - ne tikai zina cēsnieci Mirdzu Lībieti, bet zina arī to, ka, pedagoges rosināti, Cēsu skolēni ķersies pie daiļdarbiem - dzejoļu, eseju un domrakstu sacerēšanas. Konkursi Latvijas jaunajiem censoņiem literatūrā notiek teju katru mēnesi. „Tas ir mans sirds darbs,” ikdienas aizņemtību darbā ar bērniem un jauniešiem raksturo Mirdza Lībiete, kura visai cienījamo gadu dēļ ir pensionēta skolotāja, bet latviešu valodas un literatūras skolotāja misijas izjūtas dēļ un pateicoties augstākiem spēkiem, kas vecumā pēc 80 gadiem dāvājuši enerģiju un vitalitāti, turpina būt literārā konsultante, mudinātāja pievērsties radošam darbam. Būdama ļoti uzņēmīgs cilvēks, viņa pavada skolēnus uz konkursiem, lai kur arī Latvijā tie nebūtu. Jo garāks ceļš pārvarams, jo vairāk emociju un zināšanu

■GATAVOŠANĀS. Skolotāja Mirdza Lībiete, zinot, ka konkurss būs, paskubina audzēkņus.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

skolēni arī ceļā gūst no skolotājas.

„Ja mašīnā ir vieta, ņemu līdzi arī tos, kas līdz konkursu līmenim vēl nav izauguši. Bērniem jāredz pasaule, kā cālīšus viņus auklēju,” par jaunāko klašu literārā pulciņa dalībniekiem internātskolā Cēsīs saka M. Lībiete. Cits darba stils, literārās konsultantes uzdevumus pildot, izvērties ar ģimnāzistiem - aizņemtiem un skrejošiem jauniešiem. Tad saziņai, sarunām un idejām nevarot iztikt bez mobilā telefona. □

Cēsniece MIRDZA LĪBIETE nedēļas nogalē radu, draugu un domubiedru vidū nosvinēja 90.dzimšanas dienu. Viņas vārds ievijies Cēsu izglītības un kultūras dzīves norisēs.

SARMĪTE FELDMANE,
teksts un foto

68 gadus Mirdza Lībiete mācīja latviešu valodu un literatūru Cēsu Skolotāju institūtā, vidusskolā, mūzikas skolā, Meža skolā. Un visur viņa prata ieinteresēt par literatūru, rosināja rakstīt, ļauties vārdos izteikt sajūtas, domas. Šis ir pirmais mācību gads, kad skolotāja vairs nestrādā skolā. Taču ir kopā ar Cēsu literātiem kultūras biedrībā "Harmonija", vērtē radošo konkursu darbus, dod padomu, mudina lasīt, rakstīt. M. Lībiete nopelnījusi dažādus apbalvojumus, novērtēta un godināta par pedagogisko darbu un saņēmusi atzinības par sabiedrisko darbu. M.Lībiete ir arī "Druvas" lasītāju aptaujas "Gada cilvēks" laureāte, skolotāja gadu desmitiem arī bagātinājusi "Druvas" lasītāju redzesloku par latviešu literatūru un iepazīstinājusi ar mūspuses skolēnu radošajām veiksmeš literāros konkursos.

"Gaišuma dzīvē bijis daudz. Mīļas atmiņas saistām ar skolām. Īpaši jau mūzikas vidusskolu, kad 25 gadi paskrēja mūzikā, radošā gaisotnē. Tas bija skaists laiks. Visur bijis labi un skolēni atvērti, zinātkāri, radoši," saka skolotāja. Viņai visu mūžu piemitusi apbrīnojama prasme turēt kopā savējos. "Gan Skolotāju institūta studiju biedrus, gan savus audzēkņus. Vienmēr bijusi padomdevēja, rosinājusi rakstīt," teic rakstniece Aina Karele un uzsver, ka vēsturei paliks atmiņu grāmatas par Cēsu Skolotāju institūta audzēkņiem, kuras netaptu bez M.Lībietes pamudinājuma.

Dažādu paaudžu skolēni savā dzīves ceļā arī pēc gadiem atceras savu skolotāju. "Druvas" redaktorei Andrai Gaņģei un dzejniecei, rakstniecei Mirdzai Kerliņai M.Lībiete ne tikai mācīja latviešu valodu un literatūru, bet bija arī klases audzinātāja. "Viņa mācēja

Dižskolotāja paaudzēm

katru paņemt aiz rokas un parādīt ceļu, radīja interesi, veidoja izpratni, iedrošināja," teic A.Gaņģe.

"Kā goda dienā uzrunāt – mūsu skolotāja, dižskolotāja, šo titulu viņa godam nopelnījusi, vai mana mīļā skolotāja? Mūs audzināja caur literatūru, pati būdama gaismas pilna, skolotāja atklāja labo. Jauni cilvēki jau nenovērtē, ko viņiem dod. Pārlasot, ko par skolotāju teikuši bijušie audzēkņi – tie ir pateicības vārdi par to degsmi, ar kādu viņa mācīja un prata aizraut. Skolotājas mūža devums ir daudzkrāsains, pilns ar gaismu. Viņa sarakstījās ar dzejniekiem Jāni Sudrabkalnu, Āriju Elksni, viņi brauca tikties ar mums. Tās ir jaukas un mīļas atmiņas," atmiņās kavējas M.Kerliņa un atzīst, ka apbrīno skolotājas atmiņu, jo viņa no galvas zina tik daudz dzejoļu. "Viņai vienmēr ir, ko dot citiem," saka bijusī skolniece un uzsver: "Visās fotogrāfijās viņa redzama ar gaišu smaidu."

Anita Studente saka – skolotāja Mirdza Lībiete ir labā ceļa rādītāja. "Kā mēs gatavojāmies tikšanās reizēm ar Velgu Vīlipu, Žermēnu Heini – Vāgneri, dzejniekiem, rakstniekiem. Par viņiem lasījām, tad tikāmies, vācām autogrāfus, un skolotāja pieteica – nekādas papīra lapiņas, jāiegādājas blociņi. Kā gatavojāmies Raiņa simtgadei. Kā organizēt, kā jātiekas, jāuzstājas, jārunā, jāmaca, iemācījos no skolotājas. Man tas noderēja visu mūžu, mācot studentus, topošos pedagogus – kā skolotāja Lībiete mācīja mūs," stāsta A.Studente un atceras kādu notikumu: "Bija atbraukuši 11 literatūras skolotāji no Rīgas, izvadāju pa Cēsīm un uzaicināju tikties ar skolotāju Lībieti. Elitāras skolas literatūras skolotājas, visas ar pieredzi, klausījās tik ieinteresēti un pēc tam Rīgā stāstīja par šo tikšanos. Viņas bija iedvesmotas. Kad skolotāja Lībiete sāk no galvas runāt dzejoļus, retais nebrīnās, kā tik daudz var zināt. Ar lepnumu saku – man ir dižskolotāja. Kad satiekamies, viņa allaž pajautā, vai to esi izlasījusi, un to

■ JUBILĀRE. Cēsīs pazīstamā skolotāja Mirdza Lībiete nosvinējusi sikaistu dzīves jubileju.

noteikti vērts izlasīt."

Nākamgad būs 50 gadi, kopš vidusskolu beidza M.Lībietes audzinātā matemātiķu klase. "Viņa prata ieraudzīt talantu, tā ir īpaša spēja. Arī mūsu klasē bija labi

Savējiem Mirdza Lībiete ir ome Mirdza. Ģimenē izauguši dēli Valdis un Agris, vecmāmiņas prieks ir trīs mazdēli un divi mazmazdēli.

rakstītāji. Bet no skolas laikiem mīlestība uz grāmatām ir palikusi uz mūžu," teic Lilita Govča, bet Guna Karitone pastāsta, ka skolotāja ir tā, kura regulāri klasesbiedrus aicina kopā. "Ja kāds atbrauc no ārzemēm, tad viņa ir tā, kura dod ziņu, un mēs satiekamies. Viņa mūs aizvien tura kopā," saka Guna un atceras, kā ar skolotāju klase brauca uz teātru izrādēm.

Ar mīlestību un siltumu skolotāju atceras pazīstamie mūziķi Ieva Lapšāne un Ilze Žvarte, Zintis Žvarts. "Viņa stundās prata radīt īpašu gaisotni," uzsver mūziķi.

Bet savējiem Mirdza Lībiete ir ome Mirdza. Ģimenē izauguši dēli Valdis un Agris, vecmāmiņas prieks ir trīs mazdēli un divi maz-

mazdēli. "Mūzikas vidusskolā viņa bija man skolotāja, tad es kļuva viņai par vedeklu. Ome iemācīja mīlēt pasauli, dzeju, Āriju Elksni, literatūru. Vienreiz dzīvē 32 gadu laikā esmu sastrīdējusies ar viņu. Vienmēr viņa ir mīļā ome, ar kuru laime būt kopā," teic Evita Lībiete. Mazdēls Miķelis atklāj, ka skolas laikā Cēsu skolotājiem viņš vienmēr bijis skolotājas Lībietes mazdēls.

"Lai kā dzīvē gājis, esam ļoti tuvi ar Mirdzu. Esam ome Mirdza un ome Aija. Mirdza ir apbrīnojams, labestīgs, sirdsgudrs cilvēks. Mazbērni viņu sauc par enciklopēdiju, ja ko nezina, prasa omei. Viena pie otras ciemojamies, regulāri sazināmies. Katra tikšanās un ciemošanās Cēsīs ir piepildīta, sirsniņa. Saticība dzīvē ir liela vērtība," pastāsta Evitas mamma Aija un piebilst, ka pēc jubilejām Mirdzai galda allaž ir nokrauts ar vēstulēm un apsveikumiem. "Stundām ir, ko lasīt. Tik daudz mīļu, atziņu, pateicības pilnu vārdu un laba vēlējuma vienuviet."

Jubilejas reizē Mirdza Lībiete runāja Ārijas Elksnes, Adīnas Ķirškalnes un citu sev tuvu dzejnieku dzeju. Rindās dzīve – ar sapņiem, ilgām, piepildījumu, bagātību, ko varam dot citiem, un mīlestību, kuru var saņemt, tikai dodot.

"Dažādi laiki pārdzīvoti. Jaunībā nebija viegli, bet bijām jauni, tad dzīve šķiet citāda. Visi ticējam labajam," saka skolotāja Mirdza Lībiete un uzsver, ka šo ticību nedrīkst zaudēt nekādos apstākļos.

Mirdzai tēvs agri aizgāja, māte palika ar astoņām meitām, kuras jāskolo. "Lēnām vien, viena otru stutējot, izaugām, izmācījāmies. Varu tikai apbrīnot mammu, kā viņa ar visu tika galā," pārdomās dalās M.Lībiete un smaidot saka: "Kāds prieks ir mazbērni, mazmazbērni. Tikai žēl, ka reti tiekamies. Lai arī viņiem ir labi, redz pasauli, bet, kad neredzu viņus, sirds sāp. Gaidu martu, tad Matīss būs brīvdienās. Tagad te ir Miķelis." Ikdienā kopā ar mammu dzīvo dēls Agris.

Skan skolotājas mīļākā dziesma "Jau saule riet", tad "Mežrozīte" un citas. Mirdza dzied tikpat skanīgi kā kādreiz "Beverīnā". No sirds. Jo citādi nemāk.

"Pēc 85 gadiem sāku saprast, ka esmu seniore. Kad vairs nevari, kā agrāk varēji, ikdienā daudz kas mainās. Dzimšanas dienā sadāvināja jaunākās grāmatas, cenšos sekot, kas literatūrā notiek. Lasu arī žurnālus," pastāsta jubilāre. □

MIRDZA LĪBIETE

(1929. g. 29.IX – 2021.g. 20.V).

Ābeles dārzā nepaguva atdot vējam baltās ziedlapas, lakstīgalas izdziedāt pavasara līksmi... Tām par vienu prieka devēju mazāk.

Mirdzas Lībietes mūža devums ir daudzkrāsains, pilns ar gaismu, neremināmu nemieru, dāsnumu un labestību.

Bērnība vecāku mīlestībā un rūpēs kopā ar septiņām māsām pāiet Rencēnos. Tad ceļš uz Rūjienas vidusskolu, Cēsu Skolotāju institūtu, lai kļūtu par skolotāju. Lai mācītu latviešu valodu un literatūru, lai dotu nākamajām paaudzēm mūsu tautas gara spēku.

Mirdza Lībiete 68 gadus Cēsu Skolotāju institūtā, Cēsīs vidusskolā, ģimnāzijā, Mūzikas skolā, Meža skolā audzēkņiem caur literatūru mācīja dzīvi, atklājot labo un tam ticot. Labestīga, sirdsgudra skolotāja prata aizraut, iedrošināt ļauties radošumam. Un kopā priecāties, ja kādam uzrakstījās jauks dzejolis, pārdomas, skolēns ieguva atzinību kādā konkursā.

M. Lībiete nopelnījusi dažādus apbalvojumus, novērtēta un godināta par pedagogisko darbu un saņēmusi atzinības par sabiedrisko darbību. Mirdzas Lībietes vārds ierakstīts Cēsu izglītības un kultūras dzīvē. Ilgus gadus bija padomdevēja Cēsu literātiem, allaž klātesoša kultūras notikumos.

No galvas runājot dzeju, viņa stāstīja par sapņiem, ilgām, piepildījumu, bagātību, ko varam dot citiem, un mīlestību, kuru var saņemt, tikai dodot. Visu mūžu Mirdzai bija svarīgi turēt kopā savējos. Gan Skolotāju institūta studiju biedrus, gan audzēkņus, gan “Beverīnas” koristus. Un, protams, dzimtu. Dēliem Valdim un Agrim, mazbērniem Agrim, Lanai, Miķelim un Matīsam vienmēr bija, kam paprasīt padomu, bija kāds, kurš viņus uzklausa un tura par viņiem rūpi.

Adītāja, audēja, kurai patika viss skaistais. Katrā mazā rasas lāsē taču slēpjas dzidrs avots. Mirdza prata to ieraudzīt. Tāpat kā cīruļa dziesmā Gaujmalā saklausīt savas “Beverīnas” skanīgos toņus.

Negribēts klusums ielauzies pavasara priekā un ziedēšanā. Tas pārtraucis Mirdzas Lībietes darbīgo devējas mūžu. Bet tas nepazūd, dzīvo to cilvēku atmiņās, kuri kaut reizi bijuši kopā ar viņu. Mirdza Lībiete fotogrāfijās labestīgi smaida. Tik daudz ir dots citiem. Gaismas starojums nekad nepazūd.

**Dziļā cieņā,
cēsnieki un tuvinieki**